

Vrabc v hrsti

Bratři Pavel a Petr Hatinovi zdělili po dědečkovi pozemky na Královéhradecku. Dlouho si s nimi nedělali starosti, až se mladší Petr rozhodl od bratra pozemky odkoupit. Nabídka nebyla zanedbatelná, k odhadní ceně hodlal Petr připlatit ještě deset procent.

„Je to pro tebe výhodný, brácho. Pozemky stejně nejsou k ničemu, je to les a pole, žádněj z nich stavební parcela, aby měl někdo zájem o jejich odkoupení.“

Inženýr Pavel Hatina se zamyslel. Pozemky skutečně nejsou k ničemu, zbytečně z nich platí daň z nemovitosti. Peněžní hotovost je pro důchodce důležitější než pozemky, které nic nenesou. Přesto si vyžádal lhůtu na rozmyšlenou. Není marné se s někým poradit. Kamarád Roman se vyzná, má praktické zkušenosti.

„Prodávat pozemky je náramně problematická záležitost, kámo,“ vyjádřil se Roman.

„Jsou k ničemu, nemám z nich ani korunu, jen z nich musím každoročně platit daň,“ snažil se starému kamarádovi vysvětlit Pavel.

Roman zamyšleně pokýval hlavou.

„Já bych se na tvém místě informoval u starosty, jestli se na těch tvých pozemcích nebude náhodou stavět,“ poradil Pavlovi.

„To sotva, jsou na nich totiž pole a les.“

„Na tom tak dalece nezáleží, obec může územní plán přizpůsobit, to znamená změnit, jestliže to je ve veřejném zájmu,“ vysvětlil Pavlovi Roman. „Zatelefonuj napřed starostovi.“

* * *

Pavel kamaráda poslechl a nelitoval toho. Starosta mu prozradil, že obec pracuje na změně územního plánu za účelem rozšíření silnice, která zabere část jeho pozemků, právě těch u řeky.

„Mám výhodnou nabídku na odkoupení svých pozemků,“ prozradil mu inženýr Hatina. „Myslíte, pane starosto, že bych ty pozemky neměl prodávat?“

„V žádném případě,“ zněla starostova přesvědčivá odpověď.

„Dobře žes tam zatelefonoval, kámo,“ pochválil kamaráda Roman. „Za dnešní inflace je stejně problematické pozemky prodávat, daleko výhodnější je do pozemků investovat. To je aspoň můj názor.“

Inženýr Hatina opakoval kamarádova slova při nejbližší návštěvě bratrovi.

„Proto jsem se rozhodl, že svoje pozemky neprodám,“ prohlásil nesmlouvavě.

Petr jen stěží skrýval rozčarování.

„O tý změně územního plánu jsem neměl ani tušení,“ ujistil bratra. „A jestli je dneska výhodnější spíš do pozemků investovat, to je ovšem otázka. Přejde na to, o jaký pozemky běží. Ty naše jsou na draka, jsou vyloženě ztratový, to ostatně víš sám.“

„Ale stejně je neprodám,“ trval na svém Pavel.

* * *

Po několika měsících se bratr Pavlovi ozval znovu.

„Měl jsi pravdu, brácho, obec fakticky projednává změnu územního plánu. Jenomže z těch tvých pozemků má ta plánovaná silnice zabrat jenom nepatrnou část. Ten zbytek zůstane zase ležet ladem.“

Petr si dal práci s vysvětlováním, jak jsou pole nevýnosná, družstvo, které na nich hospodaří, z nich platí směšný nájem, a ještě k tomu nepravidelně.

„Přesněji řečeno častěji neplatí, takže ty pozemky jsou fakt ztrátový. Daň z nich totiž několikrát převyšuje ten mizernej nájem, co nestojí ani za řeč. A abys věděl, brácho, daň z pozemků se bude od příštího roku zvyšovat, a to rok od roku pravidelně. Do tvýho důchodu to zvyšování udělá pořádnou díru.“

Petr Hatina byl sice také v letech, avšak úspěšně podnikal, takže finanční starosti ho netrápily.

„Jsem ochotnej odkoupit zbytek tvých pozemků za stejnou cenu, jakou jsem ti nabídl za původní výměru. Přemýšlej o tom, brácho, tak výhodnou nabídku už od nikoho nedostaneš, za to ti ručím.“

Pavel Hatina se neubráníl důvodnému podezření. Bratr měl vždycky za ušima, už v útlém dětství se u něho projevil sklon k vypočítavosti, jako malý cvrček nabízel staršímu bratrovi ke koupi darované ovoce a různé pamlsky od rodičů nebo příbuzných. Proč tolik stojí o koupi jeho pozemků, když jsou podle jeho vlastních slov silně ztrátové? Do takového pochybného obchodu by se přece žádný podnikatel nepouštěl. Nevěřil mu, že o změně územního plánu nevěděl, jak tvrdí. Obec se patrně chystá stavět i na

zbývajících Pavlových pozemcích, proto o ně Petr tak stojí. Má to už předem všechno dokonale spočítané.

„Daniel s Gábinou si nepřejou, abych ty pozemky prodával, počítají s nimi jako s dědictvím. I oni pokládají za výhodné investovat do pozemků,“ vymluvil se Pavel na děti, aby se bratrovu sílícímu naléhání snadněji ubránil. „Nemám právo přání svých dětí nerespektovat.“

* * *

„Tak z těch bratrových pozemků nebude nic,“ postěžoval si Petr Hatina synům. Lomcovala jím zlost, byl pevně přesvědčen, že dosáhne svého. Pavel byl vždycky povolný, neměl rád komplikace.

„Ale vždyť to vypadalo, jako že je strejda prodá,“ podivil se starší Jakub.

„Pro důchodce to přece byla výhodná nabídka,“ přidal se k němu mladší Marek.

„Taky jsem si myslel, že na to skočí jako kočka na myš,“ zklamaně pokračoval jejich otec, „ale vymlouvá se na děti, že Gábina s Danem chtějí radši pozemky, pokládají je za výhodnější.“

„To se mi nezdá,“ poznamenal Marek. „Jak znám Gábinu, tak ta je na prachy žhavá. Tím spíš, že chce jít na plastiku s nosem, sama mi to říkala, nelíbí se jí, že ho má moc širokej.“

„A Dan taky potřebuje prachy,“ připojil se k bratrovi Jakub. „Ty jeho chemický pokusy přijdou pěkně draho, povídal mi posledně, že jenom nádobíčko ho stojí několik stovek měsíčně. A že ho potřebuje fůru, každou chvíli mu něco vybuchne.“

„Taky říkal, že by rád vlastní laboratoř, táta mu furt nadává, že při těch svých pokusech ohrožuje nejen jejich byt, ale i sousedy,“ dodal Marek.

Jakub, který se už delší dobu rovněž zajímal o chemii, zasvěceně pokýval hlavou.

„Taková laboratoř není zadarmo.“

Dlouho se oba synové s otcem bavili o bratrancových pokusech, o jeho velkorysých plánech a o chamtivosti sestřenice Gábiny, až nakonec přemýšlivý Marek usoudil:

„Podle mýho by bylo nejlepší probrat to rovnou s nima. Je málo pravděpodobný, že by dávali přednost pozemkům, co nic nenesou, před prachama na ruku.“

* * *

Pozvali bratrance a sestřenici na frčana.

„Náš táta nabízí vašemu tátovi za ty pozemky slušný prachy, víc než slušný, ale váš táta je nechce prodat, vymlouvá se na vás, že jako chcete radši zdědit pozemky než hotový prachy.“

Dan s Gábinou se zatvářili překvapeně.

„My že chceme zdědit pozemky?“ žasla Gábina.

„Táta s námi o tom vůbec nemluvil,“ prozradil bratrancům Dan.

„Váš táta se namlsal,“ vysvětlil jim strýc Petr. „Na kousku jeho pozemků se má stavět nová silnice a on si představuje, že za ten cípeček dostane majlant. Ale bude těžce zklamanej, ta silnička je stavba třetí třídy a z jeho pozemků bude obec potřebovat jenom malou část, za kterou mu dá pár šupů.“

Vysvětlil synovci a neteři, že on nabízí jejich otci za zbývající pozemky stejnou sumu, jakou nabízel za původní výměru.

„To bys měl fůru prachů na ty svoje chemický pokusy, Dane.“

„A co já?“ nedočkávkou se ozvala Gábina. Zalekla se, že se s ní nepočítá.

„Pro oba by bylo prachů dost,“ uklidnil ji strýček. „Rozdělili byste se samozřejmě rovným dílem. Ovšem až jestli...“ Pochybovačně potřásl hlavou. „Váš táta si myslí, že se bude stavět na všech jeho pozemcích a že na tom trhne miliony jako před lety jedna statkářka. Ale ten zbytek jeho pozemků jsou pole a na těch se stavět nesmí.“ Na chvíli se odmlčel a potom dodal s jistotou zkušeného obchodníka: „Pro vás dva je důležitější peněžní hotovost, vy potřebujete životní jistotu, a nejenom planou naději, která se nikdy neuskuteční.“

„Samozřejmě,“ překotně se strýcem souhlasila Gábina. „Lepší vrabec v hrsti nežli holub na střeše.“

„Moje řeč!“ pochválil ji Petr Hatina. Zdá se, že neteř zdělila spíš moje geny než tátovy, pomyslel si s vnitřním zadostiučiněním.

Synovec s neteří slíbili, že věc s otcem projednají a pokusí se ho přemluvit, aby strýci pozemky prodal.

* * *

„Mám podezření, že bratr má informace o tom, že se na všech mých pozemcích bude stavět,“ poznamenal inženýr Pavel Hatina, když s ním dcera se synem začali projednávat spornou otázku.

„Strejda tvrdí, že se na polích stavět nesmí,“ snažil se otci vysvětlit Daniel. „A ty tvoje pozemky jsou z převážné většiny pole.“

„Bratr je podnikatel, jak víš,“ odpověděl mu otec, „a jako takový má dalekosáhlé styky. Dokáže si zjistit i to, co je normálně tajné.“

„Strejda ti nabízí tolik, že bys takovou sumu nedostal, ani kdyby ty pozemky od tebe odkoupila obec,“ zopakovala strýcova slova Gábina. „Peníze jsou peníze, za pozemky si nic nekoupíš, zvláště za takový, jaký máš ty.“

„Při dnešní inflaci je výhodnější investovat do pozemků,“ připomněl dceři kamarádův výrok Pavel Hatina. „Jejich cena se může šikovným prodejem zmnohonásobit.“

Gábina to ale neuznávala.

„Lepší vrabec v hrsti nežli holub na střeše,“ opakovala známé přísloví, v němž poslední dobou našla zvláštní zalíbení.

Otec ji duchapřítomně chytil za slovo.

„Právě podle toho se řídím, dceruško,“ prohlásil s úsměvem a odešel do kuchyně, aby si připravil svůj urologický čaj.

Daniel s Gábinou s otcem nic nepořídili, umíněně trval na svém, že pozemky za žádnou cenu neprodá.

„Je tvrdohlavý jako mezek,“ stěžovala si Gábina bratřancům Jakobovi a Markovi. „Neprodá a neprodá, prohlásil, a jeho slovo prý platí. Jednou provždycky.“

Bratřanci si vyměnili několik výmluvných pohledů, doprovázených stručnými větami.

„Zkusíme to s ním sami,“ pravil potom Jakub. „Snad se nám podaří s ním pohnout, s paličkem.“

„Chceme jen jeho dobro,“ nechal se slyšet i Marek.

„A hlavně vaše dobro, když váš táta na vás nemyslí,“ dodal Jakub.

* * *

Schůze společenství vlastníků bytů se konají pouze dvakrát do roka, někdy pouze jednou, podle toho, co je k projednání. Výbor organizace se činí, majitelé bytů si nemohou stěžovat, že by se o dům nestaral.

„Až moc,“ začínají reptat někteří nespokojenci.

„Vypadá to, jako by se snažili za každou cenu utratit všechny peníze z fondu oprav.“

„Každý rok se na našem účtu shromáždí přes milion,“ nezapomene si omočit všetečná paní Čiháková, jíž v domě neřeknou jinak než Číhalová, nebo ještě častěji Číhalka. Nomen omen. Číhalce nic neujde, do všeho strká nos, zaručeně ví, co se kde šustne, a pokaždé dovede spolehlivě vysvětlit, proč se tak děje.

„Kdyby raději místo zbytečných serepetiček vyhlásili na příspěvky do fondu oprav stop stav, nebo je alespoň snížili,“ hudruje. „Polovička by na opravy baráku klidně stačila.“

Tentokrát se schůze vlastníků bytů koná jako obvykle koncem roku v bývalé kočárkárně, kterou už nikdo nepoužívá. Rodiče novorozenat si drahé kočárky raději berou do bytu, výtahy jim to usnadňují.

„Akorát před svátky,“ rozčilují se vlastníci bytů, „kdy člověk neví, kam dřív skočit.“

Přesto se na schůzi dostavili téměř v plném počtu. A udělali dobře, neboť se jednalo o důležitý zásah do jejich vlastnictví.

„Tahle místnost leží celý rok ladem,“ ujal se slova předseda Dejmek a pravicí opsal ve vzduchu široký oblouk. „Výbor společenství vlastníků proto navrhuje, aby byla tato nevyužitá místnost přestavěna na sklepy. Přestěhovaly by se do ní sklepy, které se nacházejí v patře, a místo nich by se v patře zřídily byty.“

Mezi shromážděnými to zahučelo nesouhlasem.

„A kdo se s těmi zatracenými krámy ze sklepů v patře má tahat?“

„Pozveme studenty,“ pohotově odpověděl předseda Dejmek. „Zaplaceno dostanou z fondu oprav.“

„Studenti se na takovou makačku vybodnou,“ ozval se inženýr Pavel Hatina. „Mají šikovnější příležitosti k výdělku, a ještě k tomu v cizině, nač by se tahali se zaprášenými krámy?“

„Tak tu práci nabídneme několika nezaměstnaným,“ nedal se předseda. „Ti se toho rádi ujmou.“

„To silně pochybuju,“ znovu mu odporoval Hatina. „Berou ostatně podporu v nezaměstnanosti, a přivydělávat si můžou příjemnějším způsobem.“

Dejmek se však nenechal jen tak snadno přesvědčit.

„Bezdomovci by jistě nepohrdli.“

„Bezdomovci!“ podrážděně vybuchli účastníci schůze.

„To už se můžem rovnou vystěhovat, když si do baráku nakvartýrujem bezdomovce!“

Jeden z členů výboru si pospíšil, aby předsedovu nemístnou ukvapenost napravil.

„Bezdomovce si do domu samozřejmě v žádném případě nebudeme pouštět,“ prohlásil rezolutně. „O přestěhování vašich věcí ze sklepů v patře do nových sklepů v přízemí se výbor postará, s tím nemusíte mít žádné starosti. Pře-

stavba se ostatně bude týkat jen části vlastníků, těch, co mají sklepy v patře.“

„Ale kraválem, špínou a obtížným zdoláváním překážek budeme trpět všichni bez výjimky,“ znovu se nechal slyšet inženýr Hatina.

„Tak to máme podle vás tenhle rozsáhlý prostor nechat ležet ladem?“ namítl předseda Dejmek. Hlas se mu chvěl rozčilením.

„Může se nabídnout nějakému podniku, nebo třeba nějaké prodejně.“

„To by se tady taky muselo přestavovat a rámusu a svinstva by bylo ještě víc.“

„Dejte hlasovat!“ žádali přítomní. „Nač se zbytečně dohadovat?“

Hlasování vyznělo jednoznačně proti navrhované přestavbě.

„Přistoupíme tedy k jednání o položení dlažby,“ otráveně pronesl předseda.

„Zasejc se má dláždit?“ mrzutě zareagovali přítomní.

„Je už přece vydlážděno v přízemí.“

„Ale dlažba se má položit v celém domě,“ začal vysvětlovat předseda.

Shromáždění dávali hlasitě najevo svůj nesouhlas.

„Takovýhle přepychový dlažby a obklady se hodí do starobyklých paláců, který přetrvávají věky, a ne do paneláku s omezenou životností.“

„Do paneláku to je zbytečná investice, předem ztracená.“

„Vyhozený peníze!“

„Drahá dlažba ten panelák přežije o několik století!“

„Zasejc bude v celým baráku kravál a svinstvo!“

„Celý dlouhý týdný budeme znova balancovat po prknech a dávat pozor, abychom si nezlámali nohy!“

„Stačilo by přece vyměnit starý linolea za nový, to by přišlo daleko levněji a hlavně by se to provedlo rychle a nenápadně.“

„To by stálo stejně jako dlažba!“ vybuchl předseda. „Lino je dneska přepych, už jsme se na to informovali.“

„Nesmysl!“ hlasitě popřel jeho tvrzení inženýr Hatina. „Nejde přece jenom o dlažbu, ale taky o obklady na stěnách, jako je to v přízemí. Ať nám nikdo nevykládá, že položení lina by přišlo na stejný peníze jako přepychová dlažba a obklady stěn.“

Na jeho usvědčující tvrzení nenašel předseda Dejmek odpověď. Toho pohotově využil inženýr Hatina, aby ho definitivně odzbrojil nepopiratelnými fakty.

„Staří lidé, kterých je mezi vlastníky bytů většina, si koupili byty proto, aby v nich dožili v jistotě a klidu. Na to mají po celoživotní práci svaté právo a nikdo je toho práva nesmí zbavovat a nutit je, aby dožívali svůj život na staveništi.“

Jeho argumenty rozpálily předsedu Dejmka do ruda.

„Jestli budeme v jednom kuse brát na někoho ohledy, tak tenhle barák nikdy nepředěláme!“

To byla voda na Hatinův mlýn.

„Naše povinnost není dům přestavovat, ale udržovat ho v obyvatelném stavu. Platíme příspěvky do fondu oprav, nikoli do fondu přestavby. Dům je tady proto, aby sloužil nám, ne my domu.“

Jeho slova odměnili shromáždění spoluvlastníci bouřlivým potleskem.

* * *